

ÖZET

LİSE ÖĞRETMENLERİNİN YAŞAM DOYUMU VE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Sibel ALKAN ÇAKMAK

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Demet ZAFER GÜNEŞ

Haziran, 2024

Bu araştırmanın temel amacı, Milli Eğitim bakanlığına bağlı resmi liselerde görev yapan öğretmenlerin yaşam doyumu ile örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu çalışmada öğretmenlerin yaşam doyumları ile örgütsel bağlılık kavramının demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu hedef doğrultusunda nicel araştırma yöntemi kullanılmış ve ilişkisel tarama modelinden yararlanılmıştır.

Araştırmanın evrenini 2023-2024 eğitim öğretim yılında bahar döneminde, İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi liselerde çalışan 2020 öğretmen oluşturmaktadır. Örneklem seçilirken oranlı örnekleme yöntemi kullanılmış ve evrenin tamamına ulaşmak mümkün olmadığı için 400 öğretmene ölçekler uygulanmıştır. Araştırmanın verileri “Demografik Bilgi Formu”, “Yetişkin Yaşam Doyum Ölçeği” ve “Örgütsel Bağlılık Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 26 programından yararlanılmıştır.

Çalışmada elde edilen verilerin analizinde istatistiksel metotlar kullanılmıştır. Ölçeklerin normal dağılım durumunu belirlemek amacıyla çarpıklık ve basıklık testlerinden yararlanılmış, veriler normal dağılım göstermiştir. Öğretmenlerin yaşam doyumu ve örgütsel bağlılık düzeyinin çeşitli değişkenlere göre anlamlı fark gösterip göstermediği T-testi, ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA), öğretmenlerin yaşam doyumu ve örgütsel bağlılık algıları arasındaki ilişki için Pearson korelasyon, yaşam doyumu ve örgütsel bağlılığın yordama gücü ise basit regresyon analizi ile incelenmiştir.

Öğretmenlerin yaşam doyumları ile ilgili algıları “cinsiyet”, “medeni durum”, “yaş”, “öğretmenlikteki kıdem” ve “öğrenim durumu” değişkenlerine göre anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. “Bulunduğu okuldaki çalışma süresi” değişkenine göre yaşam doyumu alt boyutlarında anlamlı bir fark saptanmamıştır. Öğretmenlerin örgütsel bağlılığa ilişkin algıları “cinsiyet”, “medeni durum”, “yaş” ve “öğrenim durumu” değişkenlerine göre duygusal bağlılık, devam bağlılığı ve normatif bağlılık alt boyutlarında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. “Öğretmenlikteki kıdem” değişkenine göre normatif alt boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

“Bulunduğu okuldaki çalışma sũresi” değişkenine gũre devam bağlılığı alt boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. retmenlerin Yetişkin Yaşam Doyumu lek toplam puanı ile rgũtsel Bağlılık lek puanı ve duygusal bağlılık alt boyutu, devam bağlılığı alt boyutu puanları arasında pozitif yũnlũ dũřũk dũzeyde anlamlı bir ilişki vardır. retmenlerin yaşam doyumun rgũtsel bağlılık dũzeylerini yordamasına yũnelik kurulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucu elde edilmiştir. retmenlerin yaşam doyumları rgũtsel bağlılıklarını etkilemektedir. retmenlerin yaşam doyumunu lek puanları rgũtsel bağlılık puanlarındaki değişimin %4,4’ũnũ açıkladığı tespit edilmiştir. retmenlerin yaşam doyumunu algılarının rgũtsel bağlılık dũzeylerini pozitif yũnde istatistiksel olarak anlamlı biimde etki ettiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Doyumu, rgũtsel bağlılık, retmen gũrũřũ

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN HIGH SCHOOL TEACHERS' LIFE SATISFACTION AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT LEVELS

Master Thesis, Department of Educational Sciences

Sibel ALKAN ÇAKMAK

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Demet ZAFER GÜNEŞ

June, 2024

The main purpose of this research is to examine the relationship between life satisfaction and organizational commitment levels of teachers working in public high schools affiliated with the Ministry of National Education. In this research, it was examined whether teachers' life satisfaction and the concept of organizational commitment differ according to demographic variables. In line with this goal, quantitative research method was used and relational screening model was used.

The population of the research consists of 2020 teachers working in public high schools affiliated with the Ministry of National Education in the Küçükçekmece district of Istanbul, in the spring semester of the 2023-2024 academic year. A proportional sampling method was used when selecting the sample and since it was not possible to reach the entire population, the scales were applied to 400 teachers. The data of the study were collected using the Demographic Information Form, "Adult Life Satisfaction Scale" and "Organizational Commitment Scale". SPSS 26 program was used to analyse the data obtained.

Statistical methods were used to analyze the data obtained in the study. Skewness and kurtosis tests were used to determine the normal distribution of the scales, and the data showed normal distribution. T-test and one-way analysis of variance (ANOVA) are used to determine whether teachers' life satisfaction and organizational commitment levels show a significant difference according to various variables. Pearson correlation is used for the relationship between teachers' life satisfaction and organizational commitment perceptions, and simple regression is the predictive power of satisfaction and organizational commitment examined by analysis.

It was determined that there was an important difference in teachers' perceptions of their life satisfaction according to the variables "gender", "marital status", "age", "seniority

in teaching" and "educational status". No significant difference was found in the life satisfaction sub-dimensions according to the variable "working time at the school". No significant difference was found in the emotional commitment, continuance commitment and normative commitment sub-dimensions of teachers' perceptions of organizational commitment according to the variables "gender", "marital status", "age" and "educational status". A significant difference was found in the normative sub-dimension according to the "seniority in teaching" variable. A significant difference was found in the continuation commitment sub-dimension according to the "working time at the school" variable.

There is a positive, low-level significant relationship between teachers' Adult Life Satisfaction scale total score and Organizational Commitment scale score and emotional commitment sub-dimension, continuance commitment sub-dimension scores. It was concluded that the model established for teachers' life satisfaction to predict their organizational commitment. It was determined that teachers' life satisfaction scale scores explained 4.4% of the change in organizational commitment scores. It has been determined that teachers' perceptions of life satisfaction have a statistically significant positive effect on their organizational commitment levels.

Key Words: Life Satisfaction, organisational commitment, teacher opinion